

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ GUILLAUME HENRI DUFOUR ΚΑΙ Ο ΚΟΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 19^{ου} ΑΙΩΝΑ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Σπύρο Γιούργκα, Πρόεδρο του Συλλόγου Φίλων του Albert Cohen και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την ευκαιρία που μου δίνουν απόψε να παρουσιάσω περιεκτικά τα κοινά σημεία της ζωής δύο διαπρεπών προσωπικοτήτων του 19^{ου} αιώνα, του Ελβετού στρατηγού Guillaume Henri Dufour και του Κερκυραίου κόμη Ιωάννη Καποδίστρια.

Τον 19^ο αιώνα ο γεοπολιτικός χάρτης της Ευρώπης διαμορφώθηκε από τους πολέμους του Ναπολέοντα και τους πολυάριθμους άλλους επιμέρους πολέμους. Η αφύπνιση των εθνικών συνειδήσεων και των πολύ δυνατών πατριωτικών συναισθημάτων, η ενοποίηση της Ιταλίας και η απελευθέρωση βαλκανικών περιοχών καθώς και οι βιομηχανικές επαναστάσεις έδωσαν το έναυσμα για συζητήσεις σχετικές με το νέο πρόσωπο της Ευρώπης. Από το 1815 έως το 1871 η Ευρώπη των Εθνών κυριαρχεί στην πολιτική ζωή της εποχής : από το συνέδριο της Βιέννης και την Ιερά Συμμαχία στην ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας, οι λαοί προσδοκούσαν τη δημιουργία εθνικών Κρατών υπό το ανεκτικό ή εχθρικό βλέμμα των μεγάλων δυνάμεων.

Ο 19^{ος} αιώνας ήταν επίσης ο αιώνας κατά τη διάρκεια του οποίου οι πνευματικές ελίτ μετέτρεψαν τη γηραιά ήπειρο σε έναν τεράστιο λέβητα μέσα στον οποίο σφυριλατήθηκαν και διαμορφώθηκαν όλες οι ιδέες και όλες οι τέχνες. Οι σοφοί του, οι καλλιτέχνες του, οι διανοούμενοί του στήριξαν την τεχνολογική έρευνα, την επιστημονική έρευνα, την αναζήτηση ιδεών σε επίπεδο που ποτέ πριν δεν είχαν αγγίξει. Αυτό είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο έζησαν δύο μεγάλες προσωπικότητες της εποχής : ο στρατηγός Guillaume Henri Dufour και ο Υπουργός του Τσάρου Αλεξάνδρου 1^{ου} και μελλοντικός Κυβερνήτης της Ελλάδος ο κόμης Ιωάννης Καποδίστριας.

Μελετώντας τα ιστορικά δρώμενα της εποχής μπορούμε να μιλήσουμε για «παράλληλους βίους» των δύο αυτών προσωπικοτήτων. Οι δύο άνδρες έχουν μικρή σχετικά διαφορά ηλικίας. Ο DUFOUR γεννήθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 1787 και ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ στις 11 Φεβρουαρίου του 1776. Ο πρώτος τελειώνει τη ζωή του πλήρης ημερών, τιμημένος από τους συμπατριώτες του, στο σπίτι του στην Ελβετία το 1875 και ο δεύτερος ως Κυβερνήτης πλέον της Ελλάδος δολοφονείται στο Ναύπλιο από τους συνέλληνες σε ηλικία 55 ετών, το 1831. Και οι δύο κάνουν λαμπρές σπουδές ο μεν πρώτος στην Ecole polytechnique στο Παρίσι ο δε δεύτερος στη Ιταλία στο ονομαστό πανεπιστήμιο της Πάδοβας. Η χρονική περίοδος των σπουδών τους είναι σημαντική. Γεγονότα όπως η γαλλική επανάσταση το 1789, ο διαφωτισμός, και η διάθεση των λαών για κοινωνική αλλαγή σημάδεψαν την κοινωνική εξέλιξη της Ευρώπης. Και οι δύο μελετούν και επηρεάζονται από τις νέες ιδέες που κυριαρχούν τότε. Η παράθεση των σημαντικών γεγονότων της ζωής του

καθενός αποδεικνύει τις κοινές αξίες τις οποίες εφάρμοσαν και οι δύο στην πορεία τους.

Το 1807 εισάγεται μετά από εξετάσεις στην Ecole polytechnique στο Παρίσι και το 1809 μετά το πέρας των σπουδών του (πέμπτος στη γενική κατάταξη) ο DUFOUR, 22 ετών, βρίσκεται στην πόλη Metz της Γαλλίας στην Ecole pratique για να συνεχίσει την εκπαίδευσή του ως μηχανικός του στρατού. Στα τέλη του 1809 οι πέντε αριστούχοι της Σχολής έχουν διαταγή να φύγουν εσπευσμένα για την Κέρκυρα, ανατολικό σύνορο της αυτοκρατορίας του Ναπολέοντα, προκειμένου να συμμετάσχουν στις οχρωματικές εργασίες του νησιού εναντίον των Άγγλων. Γράφει ο DUFOUR στα *Βιογραφικά σημειώματα* : «Ήταν μεγάλη απογοήτευση για μας. Το να βρισκόμαστε έτσι μακριά από τη μεγάλη στρατιά, όπου εκεί θάχαμε προαγωγή και παρασημοφορίες, που τόσο τότες επιζητούνταν, μας φαινόταν εξορία...».

Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ξεκίνησε την πολιτική του καριέρα ενωρίτερα. Επέστρεψε στο νησί του μετά τις σπουδές του στην Ιταλία το 1800 και ξεκίνησε ασκώντας το επάγγελμα του ιατρού. Αναμείχθηκε με την πολιτική το 1801, όταν αποβιβάστηκε μαζί με τον Νικόλαο Σιγούρο στην Κεφαλονιά για την αποκατάσταση της τάξης στο νησί. Η αποστολή αυτή στέφθηκε με επιτυχία και οι δύο άντρες επέστρεψαν στην Κέρκυρα. Το 1802 συμμετείχε στην ίδρυση του Εθνικού Ιατρικού Συλλόγου του οποίου διετέλεσε Γραμματέας. Τον επόμενο χρόνο – 1803 – ανέλαβε τη θέση του Γραμματέα της Ιονίου Πολιτείας με αρμοδιότητα την αλληλογραφία με τους επιτετραμμένους της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Τον Μάρτιο του 1804 τιμήθηκε με τον βαθμό του Κρατικού Συμβούλου 6^{ου} βαθμού από τον Τσάρο Αλέξανδρο 1^ο.

Το 1806 ανέλαβε τη διεύθυνση της Δημόσιας σχολής της Δημοκρατίας που είχε ιδρυθεί με πρωτοβουλία του. Το ίδιο έτος εξελέγη Γραμματέας της Γερουσίας και Γραμματέας και Εισηγητής της Επιτροπής σχεδίου του νέου συντάγματος. Οι προτάσεις του απορρίφθηκαν ως πολύ φιλελεύθερες. Παρόλα αυτά έπεισε τη Γερουσία να ψηφίσει το σύνταγμα με το επιχείρημα : «μόνο αυτό που είχε προτείνει ο Μοντσενίγου θα τύγχανε έγκρισης από τη ρωσική αυλή».

Ως έκτακτος Επίτροπος στην Αγία Μαύρα (Λευκάδα) το 1807 για την άμυνα του νησιού από τους Οθωμανούς ανήκε στη ρωσική υπηρεσία αφού μαζί με τον Καποδίστρια υπήρχαν 300 Ρώσοι στρατιώτες και ο Μητροπολίτης Άρτας Ιγνάτιος. Εκεί συνάντησε τους Έλληνες οπλαρχηγούς και αναγνώρισε τον σημαντικό ρόλο τους να φθείρουν τα στρατεύματα του Αλή πασά και να τον κρατούν μακριά από τη Λευκάδα.

Όταν έφθασαν οι Γάλλοι στην Κέρκυρα ο στρατηγός Berthier του προσέφερε αξιώματα τα οποία ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ δεν δέχθηκε περιμένοντας την πρόταση των Ρώσων με τους οποίους διατηρούσε πολύ καλές σχέσεις.

Το 1808 τιμήθηκε από τη Ρωσία με τον τίτλο του *ιπότη Β' Τάξεως του τάγματος της Αγίας Άννας* και το 1809 έφθασε στην Αγία Πετρούπολη όπου

παρέμεινε επί δύο έτη ως κρατικός σύμβουλος. Άρα, όταν ο DUFOR έφθασε στην Κέρκυρα, ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ήταν ήδη στη Ρωσία.

Η άφιξη του DUFOR και η παραμονή του στην Κέρκυρα περιγράφονται με γλαφυρό τρόπο στην *Αυτοβιογραφία του*. Αποσπάσματα από το βιβλίο του αυτό έχουν δημοσιευθεί στο Δελτίον της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας το έτος 1969 σε μετάφραση και επιμέλεια της κας Αγάθης Νικοκάβουρα. Στην Κέρκυρα έφθασαν ανήμερα Χριστούγεννα του 1810. Χαρακτηριστικά ο DUFOR αναφέρει : «...Δεν είχαμε ετοιμασμένη στέγη. Μας είχαν εγκαταστήσει σ'ένα δωμάτιο, στερούμενο απ'όλα, πλάι σ'ένα άλλο, όμοιο, όπου βρίσκονταν ένα πλήθος χορεύτριες, που είχαν φθάσει τον ίδιο καιρό με μας. Τα δύο δωμάτια συγκοινωνούσαν, ωστόσο δεν συνέβη τίποτα το έκτροπο, αλλά αυτή η συγκατοίκηση ανδρών από τη μια μεριά, γυναικών από την άλλη, που μπορούσαν να βλέπονται και να κουβεντιάζουν, ήταν αρκετά κωμική...».¹ Υπηρέτησε κάτω από τις διαταγές του διοικητή του μηχανικού και διοικητή των οχυρωμάτων των Ιονίων Νήσων συνταγματάρχη Baudrand. Ο DUFOR αναφέρει ότι ήταν τυχερός που είχε βρει σε αυτόν «ένα φωτισμένο οδηγό και αργότερα έναν αφοσιωμένο φίλο».²

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο νησί ο DUFOR ως λοχαγός πλέον, επέβλεπε και διηύθυνε τα έργα και έφτιαξε τον χάρτη «της περιοχής σε μεγάλη κλίμακα με τις πυροβολαρχίες του, που τις διέκρινε καθένας καθαρά»³ όπως γράφει, σύμφωνα με μία μέθοδο σχεδιασμού που επέτρεπε να φαίνονται σαν ανάγλυφα. Στην *Αυτοβιογραφία* του αναφέρει ότι εσχεδίασε τον χάρτη αυτό κατά τα έτη 1811 και 1812 και ότι είναι ο πρώτος χάρτης στον οποίο εφαρμόστηκαν οι ισοϋψείς καμπύλες. Το πρωτότυπο του χάρτη βρίσκεται στα Αρχεία του Υπουργείου Στρατιωτικών της Γαλλίας.

Παράλληλα με τις στρατιωτικές και κοινωνικές απασχολήσεις του, στην Κέρκυρα έγραψε μία πραγματεία περί « Προοπτικής». Η ζωή όμως στο νησί είχε τις ευχάριστες, τις επικίνδυνες και τις δυσάρεστες πλευρές της. Από τις ευχάριστες εκτός από την πρώτη διαμονή τους στο νησί που ήδη έχει αναφερθεί, ήταν η συμμετοχή του DUFOR μαζί με τους συναδέλφους του «στους χορούς του κυβερνήτη», για χάρη του Σώματος, για να αντιπροσωπεύεται το μηχανικό ή η συμμετοχή σε θεατρικές κωμωδίες, γκιόστρες και ιπποδρομίες. Χαρακτηριστικό της ατμόσφαιρας χαράς και κεφιού είναι η αναφορά του στο Καρναβάλι όπου η μεταμφίεσή του σε γυναίκα ήταν τόσο επιτυχημένη, ώστε ένας αξιωματικός του ναυτικού τον ...ερωτεύθηκε!

Η επικίνδυνη πλευρά που περιγράφεται από τον τότε λοχαγό ήταν η φωτιά στην πυριτιδαποθήκη του Νέου φρουρίου. Μπροστά στον κίνδυνο επέκτασης των εκκρήξεων δημιουργήθηκε πανικός τόσο στους κατοίκους όσο και στα πλοία που ήταν στο λιμάνι. Ο DUFOR ήταν επικεφαλής των ανδρών τους οποίους είχε

¹ Δελτίον Αναγνωστικής Εταιρίας, έτος 6, αριθμός 6, Κέρκυρα 1969, σελ.62

² Δελτίον Αναγνωστικής Εταιρίας, έτος 6, αριθμός 6, Κέρκυρα 1969, σελ.62.

³ Δελτίον Αναγνωστικής Εταιρίας, ο.π. σελ.63.

τοποθετήσει επάνω σε ανάχωμα για να είναι ασφαλείς και χωρίς νερό αλλά με χόμα κατάφερε να σβήσει τη φωτιά. Η απώλεια ένας μόνο νεκρός, αυτός που ήταν η αιτία της πυρκαϊάς. Όμως, η τρίτη περίπτωση που αναφέρει στα βιογραφικά του σημειώματα και που παραλίγο να του στοιχίσει τη ζωή ήταν η επίθεση των Άγγλων στο γαλλικό πλοίο που είχε βγει για αναγνώριση με επικεφαλής τον συνταγματάρχη Baudrant. Η φωτιά που έπιασε ξαφνικά στα κιβώτια των φυσιγγιών άρχισε να καίει και την στολή του. Έπεσε στη θάλασσα και όπως λέει «κολύμπησε με τη μεγάλη στολή και το σπαθί του στο πλάι» μέχρι το κοντινότερο πλοιάριο. Όσο κι αν αυτή η στιγμή ήταν πολύ επικίνδυνη για εκείνον, τον γλύτωσε από τη μεταφορά του στη Μάλτα μαζί με τον Συνταγματάρχη Baudrant και τους άλλους αιχμαλώτους. Μεταφέρθηκε στην Κέρκυρα όπου παρέμεινε για νοσηλεία και θεραπεία. Από τα τρία περιστατικά που αναφέρει ο DUFOUR στα βιογραφικά του σημειώματα η επίθεση των Άγγλων ήταν αυτή που παραλίγο να του κοστίσει τη ζωή.

Τέλος περιγράφοντας με γλαφυρότητα την παράδοση του νησιού στους Άγγλους μετά την πτώση του Ναπολέοντα αφήνει να διαφανεί η συγκίνηση, η απογοήτευση αλλά και η αγάπη του στον Γάλλο Αυτοκράτορα. Πιστός στον Ναπολέοντα Βοναπάρτη, δεν ήθελε να πιστέψει την πτώση του και ήταν ο τελευταίος που ήθελε να εγκαταλείψει τη θέση του στην Κέρκυρα και να παραδώσει το νησί στους Άγγλους. Επέμενε στον Διοικητή του νησιού Donzelot, ώστε η αυτοκρατορική σημαία να κυματίζει στα φρούρια μέχρι τη στιγμή που ένα πλοίο που θα έφερε στην πρύμνη του λευκή σημαία θα τους ανακοίνωνε τα δυσάρεστα νέα και την εντολή να παραδώσουν στους Άγγλους τα φρούρια. Πράγμα το οποίο έγινε. Ο γαλλικός στόλος υπό τον ναύαρχο Cosmas φέρνει τη διαταγή παράδοσης του νησιού καθώς και όλες τις προμήθειες που υπήρχαν. Ο DUFOUR περιγράφει την αναχώρηση : «Το βράδυ μιας ωραίας ημέρας όλα τα πλοία μας άπλωναν τα πανιά τους και με ένα ελαφρύ άνεμο, απομακρύνονταν από τούτη την πόλη, που λυπόμαστε τώρα, που την αφήναμε, αφού την είχαμε καταραστή πιο πολύ από μία φορά, όταν την κατοικούσαμε. Η στρατιωτική μουσική ακουγόταν. Το κανόνι μας απαντούσε στο αγγλικό. Ήταν ένα θέαμα μεγαλόπρεπο αλλά και πολύ λυπηρό. ...».⁴ Για τη στάση του τις τελευταίες ημέρες της παραμονής του γαλλικού στρατού στην Κέρκυρα τιμήθηκε από τους Γάλλους με το παράσημο της Λεγεώνας της τιμής.

Το τέλος του χρόνου του 1814 τον βρήκε με άδεια στη Γενεύη όπου και έμαθε την επιστροφή του Ναπολέοντα. Επέστρεψε στη Γαλλία στην περιοχή της Lyon, όπου πήρε εντολή εκτέλεσης οχυρωματικών έργων. Μετά το Βατερλώ το 1815 βρέθηκε μαζί με τους οπαδούς του Βοναπάρτη που ήταν συγκεντρωμένοι στον Λίγηρα ποταμό και επέμεναν να συνεχίσουν τις μάχες.

Η επάνοδος των Βουρβόνων ήταν για τον DUFOUR μάλλον υποβίβαση παρά αναγνώριση των υπηρεσιών του προς την Γαλλία, γι' αυτό και τον κατέταξαν στους αδιόρθωτους αυτοκρατορικούς ! Μετά από τα 8 χρόνια που υπηρέτησε και πολέμησε για τον Ναπολέοντα ταυτίστηκε με την πολιτική του και του έμεινε πιστός. Το 1817

⁴ Δ.Α.Ε., ο.α. σελ.70

αρνήθηκε τη νέα θέση που του πρότειναν οι Γάλλοι στην Briançon, αρνήθηκε τη γαλλική υπηκοότητα και επέστρεψε στην πατρίδα του τη Γενεύη, όπου διορίστηκε καθηγητής μαθηματικών στην Ακαδημία, επικεφαλής μηχανικός και πολιτικός μηχανικός του καντονίου και αντισυνταγματάρχης της εθνοφρουράς της Γενεύης. Το 1819 ίδρυσε τη Στρατιωτική Σχολή της Thoune.

Οι εργασίες του ως μηχανικός έχουν αφήσει τα σημάδια τους μέχρι τις ημέρες μας. Το κτηματολόγιο της Γενεύης χρησιμεύει έως σήμερα ως σημείο αναφοράς. Ως πολιτικός μηχανικός και ως μέλος του Συμβουλίου των αντιπροσώπων συνετέλεσε στη βελτίωση της αισθητικής της πόλης από την πλευρά της λίμνης. Όπως και ο Καποδίστριας έτσι και ο DUFOUR εργάστηκε πολύ για τη Γενεύη.

Το έτος 1811 ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ήταν ακόλουθος στην πρεσβεία της Βιέννης και στη συνέχεια στη στρατιά του Δούναβη ως αξιωματούχος με πολιτικά καθήκοντα, όπου παρασημοφορήθηκε με το παράσημο της Γ' τάξεως του Αγίου Βλαδιμήρου. Το 1813 ο Τσάρος του απένειμε τον Μεγαλόσταυρο της Αγίας Άννας. Το ίδιο έτος ο Τσάρος τον έστειλε στην Ελβετία ως μυστικό απεσταλμένο προκειμένου να εξασφαλίσει την ουδετερότητα και την ανεξαρτησία της. Οι έξυπνες διπλωματικές κινήσεις του Καποδίστρια επέτυχαν του σκοπού τους αποκλείοντας κάθε έρεισμα των Αυστριακών στην Ελβετία.

Ως πληρεξούσιος υπουργός του Τσάρου για την Ελβετία κατόρθωσε να διαλύσει τις καχυποψίες μεταξύ των κρατιδίων, έφτιαξε το ελβετικό Σύνταγμα και το πολιτειακό σύστημα με τα αυτόνομα κρατίδια (καντόνια) – μέλη της Ελβετικής ομοσπονδίας. Η Δίαιτα ενέκρινε κατά ένα μεγάλο μέρος το υπόμνημα του Καποδίστρια. Πέτυχε μάλιστα τη συμμετοχή της Γενεύης στο νέο αυτό κρατίδιο και αφού ένωσε τα διάφορα καντόνια δημιούργησε ένα νέο ομοσπονδιακό πολιτειακό σύστημα. Δικαίως λοιπόν, θεωρείται πάντα ο πρώτος επίτιμος πολίτης της Ελβετίας.

Το 1814 διέπρεψε στο Συνέδριο της Βιέννης ως αντιπρόσωπος της Ρωσίας και σύμφωνα με τον ιππότη φον Γκεντς, σύμβουλο του Μέττερνιχ, η τελική πράξη του συνεδρίου που υπογράφηκε τον Μάιο του 1815 ήταν δημιούργημα του Καποδίστρια και του ιδίου.

Το 1815 ίδρυσε τη Φιλόμουσο εταιρεία μαζί με τον Μητροπολίτη Ιγνάτιο, τον Άνθιμο Γαζή, τον Στούρτζα κ.α με σκοπό να βοηθήσει τους νέους Έλληνες να σπουδάσουν. Μετά τη μάχη του Βατερλώ, ο Καποδίστριας ανέλαβε την εκπροσώπηση της Ρωσίας στο Παρίσι και πέτυχε την ακεραιότητα της Γαλλίας και την επιβολή συνταγματικής διακυβέρνησης στα Επτάνησα. Η συνθήκη της 5^{ης} Νοεμβρίου 1815 αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες επιτυχίες στην προσωπική διαδρομή του Καποδίστρια. Κατά την περίοδο αυτή ο Κερκυραίος πολιτικός διέπρεψε στην ευρωπαϊκή σκακιέρα. Από το 1820 -1821 όμως, ο Μέττερνιχ κατάφερε να επιρρεάσει την ευρωπαϊκή πολιτική του Τσάρου, ο οποίος στα συνέδρια του Τροπάου και του Λάϊμπαχ ακολούθησε την πολιτική της Αυστρίας. Με την κήρυξη της ελληνικής επανάστασης ο Καποδίστριας έχασε την εύνοια του Τσάρου, ζήτησε άδεια για λόγους υγείας και τελικά παραιτήθηκε από τη ρωσική κυβέρνηση.

Ήταν ήδη αποφασισμένος να βοηθήσει με όλες τις δυνάμεις του την Ελλάδα και τον αγώνα της. Η Γενεύη ήταν η πόλη που επέλεξε για να μείνει. Εκεί με τον φίλο του Ευνάρδο ενίσχυσε τον φιλελληνισμό και βοήθησε όσο μπορούσε τους επαναστατημένους Έλληνες. Έστειλε χρήματα και οπλισμό στην Ελλάδα. Υποθήκευσε μάλιστα τα κτήματά του στην Κέρκυρα σε έναν εφοπλιστή για να στείλει δύο καράβια τρόφιμα για τον πεινασμένο λαό.

Μετά από πρόσκληση από τη Γενική Συνέλευση της Τροιζήνας της 3^{ης} Απριλίου 1827 και αφού παραιτήθηκε από τα αξιώματά του στην ρωσική κυβέρνηση αποδέχθηκε την πρόταση της Γ' Εθνοσυνέλευσης να είναι Κυβερνήτης της Ελλάδος για επτά χρόνια. Έφθασε στην Ελλάδα, στο Ναύπλιο στις 18 Ιανουαρίου 1828 και από την ημέρα εκείνη ακολούθησε τον δρόμο της θυσίας για το έθνος. Αρνήθηκε κάθε αμοιβή ως Κυβερνήτης. Χαρακτηριστικά είχε πει : «Αν βεβαιωθώ ότι κανένα Ελληνόπουλο δεν πεινά, τότε ίσως πάρω έναν οβολό». Από τα πρώτα μέτρα που έλαβε ήταν η πάταξη της πειρατείας, η αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων, η έκδοση κρατικού νομίσματος – του Φοίνικα –, κατασκεύασε σχολεία, εισήγαγε τη μέθοδο του αλληλοδιδακτικού σχολείου, ίδρυσε εκκλησιαστική και γεωργική σχολή – η πρώτη στον Πόρο και η δεύτερη στην Τίρυνθα -, ίδρυσε το Ορφανοτροφείο στην Αίγινα. Δεν ίδρυσε πανεπιστήμιο εφόσον δεν υπήρχαν ακόμη απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης. Μεριμνήσε για τον επανασχεδιασμό και την ανοικοδόμηση των ελληνικών πόλεων, Ναύπλιο, Άργος, Μεσολόγγι, Πάτρα με αρχιτέκτονα τον Κερκυραίο Σταμάτη Βούλγαρη.

Θεώρησε τη γεωργία ως βασική πηγή πλούτου της Ελλάδας και ενθάρρυνε την καλλιέργεια της πατάτας. Δημιούργησε ελληνικό και γαλλικό τυπογραφείο στην Αίγινα παρά το γεγονός ότι κινήθηκε εναντίον ορισμένων εφημερίδων. Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ γνώριζε τον DUFOUR αν όχι προσωπικά, τουλάχιστον το έργο του και την ύπαρξη της Σχολής του γιατί στην αλληλογραφία του ως Κυβερνήτη της Ελλάδος υπάρχουν αναφορές στο όνομά του, όταν στέλνει Έλληνες σπουδαστές στην Ευρώπη για σπουδές και ζητά τη βοήθειά του. Αξιοσημείωτο επίσης είναι το γεγονός ότι 300 Ελληνόπουλα σπούδασαν στην Ευρώπη με δικά του χρήματα.

Εκτός από την προσφορά τους στην πατρίδα και τη θυσία τους γι' αυτήν, ένα άλλο κοινό προτέρημα των δύο ανδρών ήταν η φιλανθρωπία τους. Ο DUFOUR είναι περισσότερο γνωστός ως αξιωματικός ή μηχανικός. Ήταν όμως ένα από τα πέντε μέλη της Επιτροπής – τα άλλα τέσσερα ήταν οι Henri Dunant, Louis Appia, Théodore Maunoir et Gustave Moynier που συνέλαβαν την ιδέα της περιθαλψής των πληγωμένων στα πεδία των μαχών. Χάρη στον DUFOUR και στις πολλές γνωριμίες του στο εξωτερικό συνήλθε η διάσκεψη του 1864 στο τέλος της οποίας υπεγράφη η Συνθήκη της Γενεύης που απετέλεσε τη βάση για την ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού. Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ είναι γνωστός για τη βοήθεια που παρείχε στις πτωχές οικογένειες των Ελλήνων με την παροχή τροφής και φροντίδας καθώς επίσης και για την εκπαίδευση των νέων. Μεριμνήσε για τη διδασκαλία των μαθηματικών και των φυσικών επιστημών στα σχολεία που ίδρυσε στην Ελλάδα και διένειμε το βιβλίο μαθηματικών του Κερκυραίου καθηγητή της Ιονίου Ακαδημίας κ. Ιωάννη

Καραντινού. Μέσω της Φιλομούσου Εταιρείας και των πολλών φιλελληνικών οργανώσεων της Ευρώπης παρέσχε κάθε δυνατή βοήθεια στους υπόδουλους Έλληνες.

Η συνέχεια είναι γνωστή. Οι Έλληνες που τόσο αγάπησε και που θυσίασε γι' αυτούς την πολιτική του καριέρα, την περιουσία του και τη ζωή του φέρθηκαν διαφορετικά από τους Ελβετούς. Οι πρώτοι τίμησαν και εξακολουθούν να τιμούν τον συμπολίτη τους αναγνωρίζοντας την προσφορά του, ενώ οι δεύτεροι έχοντας ωφεληθεί πολύ περισσότερο από τους Ελβετούς πολίτες δεν θέλησαν να παραδεχθούν τη μεγάλη βοήθεια που τους παρείχε, αγνόησαν τον σημαντικό ρόλο του τόσο στην ευρωπαϊκή σκηνή όσο και στην ελληνική και τον δολοφόνησαν! Όσο για σήμερα ο Κυβερνήτης βρίσκεται μάλλον σε ένα μικρό κεφάλαιο της ελληνικής ιστορίας.

Ειρηνιστής, ανθρωπιστής, ανοικτό μυαλό, ο DUFOUR τιμημένος από τη χώρα του είχε τον ρόλο «των μεγάλων ανθρώπων που δημιουργούν ιστορία» σύμφωνα με τη φράση του Alexandre Vanautgaerden, Διευθυντή της Βιβλιοθήκης της Γενεύης. Φίλος της ειρήνης, και του ανθρωπισμού, ανοικτό μυαλό και ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ είχε το κοινό όνειρο με τον DUFOUR αυτό της προσφοράς στην πατρίδα. Και αυτό προσπάθησαν να πραγματοποιήσουν ο καθένας από την πλευρά του, στην Ευρώπη του 19^{ου} αιώνα.

Θα ήθελα να τελειώσω με τις φράσεις που ο Μίκης Θεοδωράκης είπε το 2013 στην τελετή απονομής σε εκείνον του τίτλου του Ομοτίμου μέλους της Ακαδημίας Αθηνών εκφράζοντας το όνειρό του για την Ελλάδα : «Θέλω η Ελλάδα να γίνει μία Ελβετία ειρήνης και πολιτισμού. Με σύμβολα την Ακρόπολη των Αθηνών – παγκόσμιο σύμβολο πολιτισμού, την Ολυμπία και τους Δελφούς – παγκόσμια σύμβολα αδελφότητας και ειρήνης μεταξύ των λαών». Η ειρήνη και η ευημερία των λαών ήταν το όνειρο και των δύο του Ελβετού DUFOUR και του Κερκυραίου ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.

Σοφία Μωραΐτη, Δρ Φιλοσοφίας
Διδάσκουσα Ε.Κ.Π.Α.
Έφορος Ε.Μ.Ε.Ι.Κ.